

SINTEZA

**obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor (structurată pe articole sau puncte din proiect) la proiectul HCE al BNM „Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei”, precum și la anunțul cu privire la inițierea proiectului de modificare a Instrucțiunii privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor în scopuri prudențiale, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.279/2011
(în continuare - proiectul HCE)**

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Nr. obiecției/ propunerii/ recomandărilor	Conținutul obiecției/ propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
I. Obiecții/propuneri și recomandări la anunțul cu privire la inițierea proiectului de modificare a Instrucțiunii privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor în scopuri prudențiale, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.279/2011				
	BC „Victoriabank” SA	1.	<p>În cadrul următorului proiect pentru modificarea Instrucțiunii privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor în scopuri prudențiale, propunem:</p> <p>1. Pentru rapoartele prudențiale, de definit contrapartida Persoane fizice” la fel ca în rapoartele FINREP. Deci, contrapartida ”Persoane fizice” să includă și persoanele fizice care practică activitate.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Comentariu</u></p> <p>Sușinem ideea uniformizării termenilor și a abordării utilizate în diverse rapoarte prezentate la BNM, totuși, în cadrul acestui proces urmează să se țină cont și de destinația indicatorilor prezentați, care este diferită în cele două domenii de raportare menționate (prudențiale și FINREP). Propunerea va fi luată în calcul la următoarele modificări, în măsura în care aceasta nu contravine scopului pentru care sunt colectați indicatorii respectivi.</p>

			<p>2. Aferent raportului, informație diversă (ord 3.3 A) – de completat textul instrucțiunii pentru rândul 8.1 cu cuvintele „inclusiv angajamentele condiționale” și „neafiliați”, respectiv 8.1 va avea următorul cuprins ”În rândul 8.1 se reflectă expunerea totală, inclusiv angajamentele condiționale, în lei, față de funcționarii neafiliați băncii”.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u> Nu considerăm oportună această modificare, indicatorul 8.1 reflectă expunerea față de toți funcționarii băncii.</p>
			<p>3. Tot la raportul informație diversă (ord 3.3 A) – de modificat compartimentul 11.0 după următorul exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rândul 11.1 ”Valoarea medie lunară a activelor” – rămâne aceeași instrucțiune ca și până acum. - Rândul 11.2 ”Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă” – care va avea instrucțiunea – suma rândurilor de mai jos 11.3+11.4+11.5+11.6+11.7+11.8+11.9: - Rândul 11.3 ”Active financiare medii generatoare de dobândă - mijloace plasate în bănci” – care va avea instrucțiunea – ”în rândul respectiv este necesar de inclus soldul (suma de bază) mediu lunar, generator de venituri din dobânzi, al mijloacelor care se raportează conform instrucțiunii FINREP în raportul FIN 1.1 în rândurile 020 030 040 184). În acest rând, ceea ce ține de rezervele obligatorii, se vor lua în calcul doar sumele din rezervele obligatorii în MDL și VLC pentru care băncii i se plătește dobânda de către BNM”. - Rândul 11.4 ”Active financiare medii generatoare de dobândă deținute în vederea tranzacționării” - care va avea instrucțiunea – 	<p><u>Nu se acceptă</u> Nu considerăm oportună modificarea dată.</p>

		<p>”în rândul respectiv este necesar de inclus soldul (suma de bază) mediu lunar, generator de venituri din dobânzi, al activelor care se raportează conform instrucțiunii FINREP în raportul FIN 1.1 rândul 050”:</p> <ul style="list-style-type: none">- Titluri de datorie și alte instrumente financiare medii generatoare de dobândă- Credite și avansuri medii generatoare de dobândă. <p>- Rândul 11.5 ”Active financiare medii generatoare de dobândă nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere” - care va avea instrucțiunea – ”în rândul respectiv este necesar de inclus soldul (suma de bază) mediu lunar, generator de venituri din dobânzi, al activelor care se raportează conform instrucțiunii FINREP în raportul FIN 1.1 rândul 096”:</p> <ul style="list-style-type: none">- Titluri de datorie și alte instrumente financiare medii generatoare de dobândă- Credite și avansuri medii generatoare de dobândă. <p>- Rândul 11.6 ”Active financiare medii generatoare de dobândă desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere” - care va avea instrucțiunea – ”în rândul respectiv este necesar de inclus soldul (suma de bază) mediu lunar, generator de venituri din dobânzi, al activelor care se raportează conform instrucțiunii FINREP în raportul FIN 1.1 rândul 100”:</p>	
--	--	--	--

		<p>- Titluri de datorie și alte instrumente financiare medii generatoare de dobândă</p> <p>- Credite și avansuri medii generatoare de dobândă.</p> <p>- Rândul 11.7 "Active financiare medii generatoare de dobândă evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global" - care va avea instrucțiunea – "în rândul respectiv este necesar de inclus soldul (suma de bază) mediu lunar, generator de venituri din dobânzi, al activelor care se raportează conform instrucțiunii FINREP în raportul FIN 1.1 rândul 141":</p> <p>- Titluri de datorie și alte instrumente financiare medii generatoare de dobândă</p> <p>- Credite și avansuri medii generatoare de dobândă.</p> <p>- Rândul 11.8 "Active financiare medii generatoare de dobândă la costul amortizat" - care va avea instrucțiunea – "în rândul respectiv este necesar de inclus soldul (suma de bază) mediu lunar, generator de venituri din dobânzi, al activelor care se raportează conform instrucțiunii FINREP în raportul FIN 1.1 rândul 181, exclusiv rândul 184":</p> <p>- Titluri de datorie și alte instrumente financiare medii generatoare de dobândă</p> <p>- Credite și avansuri medii generatoare de dobândă.</p> <p>- Rândul 11.9 "Alte active medii generatoare de dobândă" - care va avea instrucțiunea – „în rândul respectiv este</p>	
--	--	--	--

			necesar de inclus soldul (suma de bază) mediu lunar, generator de venituri din dobânzi, al activelor care se raportează conform instrucțiunii FINREP în raportul FIN 1.1”.	
	BC „Moldova Agroindbank” SA	2.	Considerăm oportună specificarea numărului grupului de persoane aflate în legătură, prevăzută la litera i) din punctul 15 din prezenta instrucțiune. Considerăm necesară asigurarea identificării grupului de persoane, aflate în legătură, în toate rapoartele băncii, ce conțin această informație, într-un mod unic. Totodată, considerăm necesar că în scopul efectuării unui control trasabil al datelor în toate rapoartele, Instrucțiunea privind modul de întocmire și prezentare de care bănci a rapoartelor în scopuri prudențiale să definească procesul de generare a codului grupului, similar prevederilor punctului 41 ¹ din anexa la Instrucțiunea privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor primare în vederea identificării și supravegherii riscului de credit, aprobată prin HCE al BNM nr. 54 din 09.03.2016: „Referitor la modul de stabilire a codurilor grupurilor, în vederea asigurării unicității, codul de identificare unic va începe cu identificatorul băncii format din 2 caractere (alfanumerice), utilizat la formarea codurilor IBAN, atribuit de către Banca Națională a Moldovei.”	<u>Se acceptă</u>
	Persoană fizică	3.	Sugerez includerea în proiectul „Pentru modificarea Instrucțiunii privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor în scopuri prudențiale, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al	<u>Comentariu</u> Menționăm că în scopul preluării bunelor practici, BNM, ca prim pas, a introdus raportarea datelor dezagregate în funcție de sex în

			<p>Băncii Naționale a Moldovei nr. 279/2011” a statisticii gender pentru depozite și credite (viceguvernatorul BNM a prezentat date prealabile în trimestrul IV 2018), dar o să urmăresc modificările care o să le operați la alte rapoarte.</p> <p>De menționat că statisticile gender sunt de actualitate(a se vedea datele Biroului Național de Statistică) și se regăsesc printre obiectivele de dezvoltare durabilă stabilite de ONU.</p>	<p>raportul „ORD 3.17 Raportul zilnic cu privire la portofoliul de credite acordate și angajamentele de creditare asumate” din Instrucțiunea privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor primare în vederea identificării și supravegherii riscului de credit, aprobată prin HCE al BNM nr.54/2016.”.</p> <p>Prin prezentul proiect, în scopul facilitării obținerii statisticii gender pentru depozitele persoanelor fizice, BNM a revizuit structura și modul de completare a anexelor nr.4 și 19, adăugând în formularele rapoartelor coloane noi care vor permite dezagregarea informației în funcție de sex (bărbat, femeie).</p>
--	--	--	---	--

II. Obiectii și propuneri la articolele/punctele din proiect

Pct.2 sbpct.1: 1) „În textul instrucțiunii, după cuvintele „sectorul justiției” se completează cu cuvintele „și în domeniul sănătății”;	Ministerul Justiției	4.	La sbp. 1), sugerăm modificarea dispoziției ce vizează operarea în tot textul Instrucțiunii, prin stabilirea că după cuvintele „sectorului justiției” (ce se utilizează în expresiile „precum și persoanele care practică activitate profesională în sectorul justiției”/„precum și al persoanei care practică activitate profesională în sectorul justiției”) se completează cu cuvintele „sau în domeniul sănătății”, evitându-se posibila interpretare că activitățile profesionale în sectorul justiției și în domeniul sănătății trebuie să fie practicate cumulativ.	<u>Se acceptă</u>
Pct.2 sbpct.3): „3) Pct.15, lit.i) se modifică și va avea următorul cuprins:,,	Ministerul Justiției	5.	La sbp. 3), dispoziția de modificare se va formula cu utilizarea cuvintelor „va avea	<u>Se acceptă</u>

			următorul cuprins” (de revizuit în acest sens și sbp.5), 8), 9)).																	
<p>Pct.2, sbpct.5, lit.a): „a) în formularul raportului ORD 3.10 Depozite, după fiecare din rândurile 1.1, 2.1, 3.1 și 4.1 se completează cu două rânduri noi, cu următorul cuprins:</p> <table border="1"> <tr> <td>„</td> <td>1.1</td> <td>din care: bărbați</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>1.2</td> <td>din care: femei</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>”</td> </tr> </table>	„	1.1	din care: bărbați							1.2	din care: femei					”	BC „Moldova-Agroindbank” SA	6.	În formularul raportului ORD 3.10 Depozite, propunem completarea tabelului cu subpunctul 1.3 cu următorul cuprins: „1.3 din care: neidentificați”. Considerăm oportun, ca de această propunere referitor la „persoanele neidentificate” să se țină cont în toate rapoartele BNM, care conțin divizarea pe segmente.	<p style="text-align: center;"><u>Nu se acceptă</u></p> Menționăm că art.5 alin (5) și (6) din Legea 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului prevede că, clienții sunt obligați să prezinte, la cererea entității raportoare, toată informația solicitată în scopul implementării măsurilor de precauție și că aceste măsuri de precauție se aplică nu doar clienților noi, ci și clienților existenți. Banca nu poate avea în portofoliul său de clienți persoane neidentificate. Totodată, în scopul asigurării unui termen rezonabil pentru obținerea informațiilor necesare a fi incluse în raport și, după caz, ajustarea sistemelor informaționale ale băncii, aceste modificări vor intra în vigoare la 1ianuarie 2020.
„	1.1	din care: bărbați																		
	1.2	din care: femei					”													
Pct.2, sbpct.5) și sbpct.9)	„Banca de Finanțe și Comerț” SA	7.	Solicităm să nu divizați informația în funcție de sexul clienților, în legătură cu dificultățile de determinare a sexului clienților care au plasat depozite încă de la înființarea băncii și cu cel puțin 10-20 de ani în urmă. De asemenea, apare o mare dificultate în determinarea sexului clienților a căror depozite au fost transferate de la BEM, deoarece în timpul transferului a fost acordat un număr minim de date: numărul depozitului și numele, care conținea sau inițialele numelui, sau simboluri, sau cifre.	Totodată, în scopul asigurării unui termen rezonabil pentru obținerea informațiilor necesare a fi incluse în raport și, după caz, ajustarea sistemelor informaționale ale băncii, aceste modificări vor intra în vigoare la 1ianuarie 2020.																
<p>Pct.2 sbpct.6), lit.b) și c): „ b) în formularul raportului ORD 3.13B Lichiditatea efectivă: ... c) la modul de întocmire a Raportului privind lichiditatea pe termen lung (principiul I) și lichiditatea pe benzi de scadență (principiul III): ...”</p>	Ministerul Justiției	8.	La sbp. 6), semnalăm că, potrivit art. 63 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, modificările trebuie să respecte succesiunea firească a elementelor structurale. Norma dată nu a fost respectată la formularea lit. b) și c), or Modul de întocmire a Raportului privind lichiditatea pe termen lung (principiul I) și lichiditatea pe benzi de scadență (principiul III) precedă formularul raportului ORD 3.13B „Lichiditatea efectivă”. La lit. c) cuvintele „se modifică după cum urmează” se vor substitui cu	<p style="text-align: center;"><u>Se acceptă parțial</u></p> Având în vedere că în anexa 7 sunt expuse formularele tabelor (A-D), după care este redat modul de completare a acestora, considerăm că ordinea expusă este corectă. Propunerea cu referire la lit.c) se acceptă.																

			cuvintele „vor avea următorul cuprins”, în conformitate cu terminologia actelor de modificare.	
Pct.2, sbpct.6), lit.c), cuprinsul pct.79: „79. În rândul 3 Excedent de lichiditate se reflectă excedentul de lichiditate pe fiecare bandă de scadență, care reprezintă diferența pozitivă dintre lichiditatea efectivă ajustată și lichiditatea necesară pentru banda respectivă.”	„Banca de Finanțe și Comerț” SA	9.	La pct.79, propunem excluderea cuvântului „ajustată”, deoarece acest rând (3) se calculează ca diferența dintre rândul 1 „Lichiditatea efectivă” și rândul 2 „Lichiditatea necesară”.	<u>Comentariu</u> Prevederile acestui punct sunt corelate cu pct.10 din Regulamentul cu privire la lichiditatea băncii, aprobat de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei, proces-verbal nr.28/1997 (modificat prin pct.1 sbpct.2) lit.c) din HCE 142/2019), care prevede că excedentul de lichiditate reprezintă diferența pozitivă dintre lichiditatea efectivă ajustată și lichiditatea necesară, cu excepția primei benzi de scadență care reprezintă diferența pozitivă dintre lichiditatea efectivă și lichiditatea necesară. Totodată, la pct.80 din Instrucțiune este indicat că pentru prima bandă de scadență lichiditatea efectivă ajustată este egală cu lichiditatea efectivă calculată pentru prima bandă de scadență.
Pct.2 sbpct.7), lit.b): „b) la modul de întocmire a Raportului privind persoanele afiliate băncii: la punctul 6, rândul cu codul 13, textul „afiliată persoanei fizice” se substituie cu textul „fizică, afiliată persoanei”;	Ministerul Justiției	10.	La sbp. 7) lit. b), rândul cu codul 13 din pct. 6 al Modulului de întocmire a Raportului privind persoanele afiliate băncii are următoarea redacție „13 — pentru membrii apropiați ai familiei oricărei persoane fizice menționate la punctele 07-12, inclusiv soții lor și rudele soților, până la al treilea grad de rudenie”. Prin urmare, se va revedea modificarea propusă,	<u>Nu se acceptă</u> Menționăm că, prin pct.15 lit.c) din HCE 89/2018, punctul 13 a fost expus în următoarea redacție: „13 – pentru persoana afiliată persoanei fizice menționate la punctele 01-06 - soții, rudele și afinii de gradul întâi și doi ale

<p>la punctul 7, textul „de administrator” se exclude; punctele 11 – 18 se abrogă.</p>			<p>deoarece prevederea dată nu conține cuvintele „afiliată persoanei fizice”.</p>	<p>persoanei fizice, soții rudelor și afinilor menționați”.</p>					
<p>Pct.2, sbct.8): „a) în formularul raportului ORD 3.8 Depozitele „mari”: după coloana 8, se completează cu o coloană nouă cu următorul cuprins:</p> <table border="1" data-bbox="159 472 461 699"> <tr> <td style="text-align: center;">„Cu retrageri anticipate 9”</td> </tr> <tr> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> </tr> </table> <p>în coloana „Soldul minim care urmează a fi menținut până la maturitate”, cifra „9” se substituie cu cifra „10” iar în coloana „Grevări”, cifra „10” se substituie cu cifra „11”;</p> <p>b) în modul de întocmire a Raportului privind depozitele mari: după punctul 10, se completează cu un subpunct nou cu următorul cuprins: „10¹. În coloana 9 Cu retrageri anticipate se răspunde la întrebarea dacă conform condițiilor contractuale se permit retrageri anticipate până la maturitate. Se indică „1” – pentru depozitele ce permit retrageri anticipate până la maturitate și „0” – pentru depozitele ce nu permit</p>	„Cu retrageri anticipate 9”					<p>Ministerul Justiției</p>	<p>11.</p>	<p>Modificările prevăzute la lit. a) se vor ajusta, deoarece formularul raportului ORD 3.8 Depozitele mari are 9 coloane. Denumirea coloanei 8 este „Soldul minim care urmează a fi menținut până la maturitate”, deci, se va dispune substituirea cifrei „8” cu cifrele „10” și nu a cifrei „9”. Adicional, se va reține că, cuvântul „cifra” se utilizează pentru individualizarea numerelor de la 0 la 9. Observația dată este valabilă pentru întregul proiect. La lit. b) dispoziția de completare se va expune în următoarea redacție „se completează cu punctul 10¹ cu următorul cuprins:”.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Se acceptă parțial</u></p> <p>Menționăm că, în redacția pct.1 sbpct.22) lit.a) din HCE 1/2014, formularul raportului ORD 3.8 Depozitele mari are 10 coloane. Se acceptă modificarea propusă la lit.b).</p>
„Cu retrageri anticipate 9”									
	<p>„Banca de Finanțe și Comerț” SA</p>	<p>12.</p>	<p>În acest punct este necesar de clarificat noțiunea „cu retrageri anticipate” – aceasta fiind o retragere completă a depozitului (condiția prevăzută în fiecare contract) sau posibilitatea retragerii parțiale în cadrul contractului? Dacă este parțială, trebuie completată cu sintagma „retrageri anticipate parțiale”.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Se acceptă</u></p>					

<p>retrageri anticipate până la maturitate.</p> <p>punctul 11 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„11. În coloana 10 Soldul minim care urmează a fi menținut până la maturitate se reflectă suma minimă în moneda depozitului care urmează a fi menținută până la maturitate, dacă contractul de depozit permite retrageri anticipate. În cazul în care se permit retrageri anticipate dar nu este prevăzut un sold minim, se indică zero. Coloana dată nu se completează în cazul în care nu sunt permise retrageri anticipate.”</p> <p>La punctul 12, cifra „10” se substituie cu cifra „11”;</p>				
<p>Pct.2, sbpct.9), tabelul 3.20B și modul acestuia de completare.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>13.</p>	<p>La sbp.9) (Formularul 3.20B „Informația privind depozitele persoanelor fizice, după localități”): în denumirea coloanei B recomandăm substituirea cuvântului „localitatea” cu cuvintele „Unitatea administrativ-teritorială”, pentru a asigura corespunderea cu prevederile acestei coloane, or raionul nu este o localitate, ci o unitate administrativ-teritorială alcătuită din sate (comune) și orașe, unite prin teritoriu, relații economice și social-culturale (a se vedea art. 10 alin. (1) din Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova). Observația este valabilă și pentru denumirea acestui formular și sbp.5) din Modul de întocmire a raportului.</p>	<p><u>Se acceptă</u></p>

			Din poziția 3 se va exclude cuvântul „Raionul” amplasat anterior denumirii „UTA Găgăuzia”, or Găgăuzia este o unitate teritorială autonomă cu un statut special în componența căreia intră mai multe raioane.	
Pct.3	BC „Moldindconbank” SA	14.	Pornind de la modificările și completările propuse la rapoartele prudentiale, pentru implementarea acestora sunt necesare modificări ale SOFT-ului și ajustarea în regim manual a bazei de date ale deponenților. În acest context, propunem extinderea termenului de intrare în vigoare a hotărârii, la 01 octombrie 2019.	Comentariu Se acceptă extinderea termenului de intrare în vigoare a modificărilor la rapoartele ORD 3.8 și ORD 3.20, fiind stabilită data de 1 ianuarie 2020.
Pct.3	Ministerul Justiției	15.	Pct. 3 se va reformula, ținându-se cont că, potrivit art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.	Se acceptă
III. Obiecții și propuneri adiționale proiectului				
Completare la Pct.1	BC „Moldova-Agroindbank” SA	16.	În compartimentul „Active”, rândurile 1.2.2.9.1.1.0. - 1.2.2.9.1.2.0., 1.2.2.9.1.3.9., considerăm necesar de adăugat conturile 1153 „Alte active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere”, 1163 „Alte active financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global” și 1186 „Alte active financiare la cost amortizat”.	Se acceptă Se acceptă completarea rândurilor indicate cu conturile 1153, 1163, 1186, cu excepția rândului 1.2.2.9.1.3.9., care nu există în instrucțiune, probabil, s-a avut în vedere rândul 1.2.2.9.1.3.0. Clasificarea acestor conturi în rândurile respective ar include instrumentele financiare procurate de către băncile comerciale rezidente de tipul obligațiunilor corporative emise de instituții bancare nerezidente, titluri

				comerciale (commercial papers), ș.a.
	BC "Victoriabank" SA	17.	Pentru ca BNM sa aibă un instrument de verificare și toate băncile din RM sa aibă același temei de calcul al activelor lichide , propunem ca BNM sa construiască un instrument (un raport cu publicare pe site-ul oficial al BNM cu periodicitate săptămânală) care va oferi ratingul oficial al băncilor corespondente în care băncile din RM dețin conturi corespondente. Acest instrument va ajuta la întocmirea rapoartelor cu privire la lichiditate (ORD 3.13 și ord 3.14) și a raportului cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale (ORD 3.9).	Comentariu BNM va analiza utilitatea și oportunitatea elaborării raportului solicitat.
	B.C. „Mobiasbanca- Groupe Societe Generale” S.A „Banca Comercială Română” SA BC „Energbank” SA BC „Victoriabank” SA ”ProCreditBank” SA		Nu au obiecții sau propuneri la proiect.	
	B.C. „Eximbank” SA BC "EuroCreditBank" SA BC „Comerțbank” SA		Nu au prezentat aviz.	